

I. ĐỌC HIỂU VĂN BẢN (3.0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và trả lời các câu hỏi:

Trong dòng đời vội vã có nhiều người dường như đã quên đi tình nghĩa giữa người với người. Nhưng đã là cuộc đời thì đâu phải chỉ trải đầy hoa hồng, đâu phải ai sinh ra cũng có được cuộc sống giàu sang, có được gia đình hạnh phúc toàn diện mà còn đó nhiều mảnh đời đau thương, bất hạnh cần chúng ta sẻ chia, giúp đỡ. Chúng ta đâu chỉ sống riêng cho mình, mà còn phải biết quan tâm tới những người khác.

“Cho” và “nhận” là hai khái niệm tưởng chừng như đơn giản nhưng số người có thể cân bằng được nó lại chỉ đếm được trên đầu ngón tay. Ai cũng có thể nói “Những ai biết yêu thương sẽ sống tốt đẹp hơn” hay “Đúng thế, cho đi là hạnh phúc hơn nhận về”. Nhưng tự bản thân mình, ta đã làm được những gì ngoài lời nói? Cho nên, giữa nói và làm lại là hai chuyện hoàn toàn khác nhau. Hạnh phúc mà bạn nhận được khi cho đi chỉ thật sự đến khi bạn cho đi mà không nghĩ ngợi đến lợi ích của chính bản thân mình. Đâu phải ai cũng quên mình vì người khác. Nhưng xin đừng quá chú trọng đến cái tôi của chính bản thân mình. Xin hãy sống vì mọi người để cuộc sống không đơn điệu và để trái tim có những nhịp đập yêu thương.

Cuộc sống này có quá nhiều điều bất ngờ nhưng cái quan trọng nhất thực sự tồn tại là tình yêu thương. Sống không chỉ là nhận mà còn phải biết cho đi. Chính lúc ta cho đi nhiều nhất là lúc ta được nhận lại nhiều nhất.

(Trích “Lời khuyên cuộc sống...”)

[Nguồn: radiovietnam.vn/.../xa.../loi-khuyen-cuoc-song-suy-nghi-ve-cho-va-nhan]

Câu 1. (0,5 điểm) Trong văn bản trên, tác giả chủ yếu sử dụng thao tác lập luận nào?

Câu 2. (0,5 điểm) Nêu nội dung chính của văn bản trên?

Câu 3. (1,0 điểm) Anh/chị hiểu như thế nào về câu: “Hạnh phúc mà bạn nhận được khi cho đi chỉ thật sự đến khi bạn cho đi mà không nghĩ ngợi đến lợi ích của chính bản thân mình”?

Câu 4. (1,0 điểm) Cho biết suy nghĩ của anh/chị về quan điểm của người viết: “Chính lúc ta cho đi nhiều nhất lại là lúc ta được nhận lại nhiều nhất”. Trả lời trong khoảng 5-7 dòng.

II. LÀM VĂN (7.0 điểm)

Phân tích diễn biến hành động và tâm trạng của nhân vật Chí Phèo trong đoạn trích sau:

...Hắn nghĩ ngợi một tí rồi hình như hiểu, hắn bỗng nhiên ngẩn người. Thoảng một cái, hắn lại như hít thấy hơi cháo hành. Hắn cứ ngồi ngẩn mặt, không nói gì. Thị trút xong giận rồi. Cái mũi đỏ của thị dị xuống rồi lại bạnh ra. Thị hả hê lắm lắm. Thị ngoay ngoáy cái móng đít đi ra về. Hắn sừng sốt, đứng lên gọi lại. Ai mà thềm lại! Còn muốn lòi thòi cái gì? Hắn đuổi theo thị, nắm lấy tay. Thị gạt ra, lại giúi thêm cho một cái. Hắn lăn khoèo xuống sân. Đã lăn ra thì hắn phải kêu: bao giờ chả thế. Hắn nhặt một hòn gạch vỡ, toan đập đầu. Nhưng hình như hắn chưa thật say. Vì hắn nghĩ: đập đầu ở đây chỉ thiệt; đập đầu ở đây, để mà nằm ăn vạ ai? Hắn tự phải đến cái nhà con đĩ Nở kia. Đến để đâm chết cả nhà nó, đâm chết cái con khộm già nhà nó. Nếu không đâm được, lúc ấy hãy đập đầu ra kêu làng. Muốn đập đầu, phải uống thật say. Không có rượu, lấy gì làm máu cho nó chảy! Phải uống thêm chai nữa. Và hắn uống. Nhưng tức quá, càng uống lại càng tỉnh ra. Tỉnh ra, chao ôi, buồn! Hơi rượu không sặc sụa, hắn cứ thoang thoảng thấy hơi cháo hành. Hắn ôm mặt khóc rưng rức. Rồi lại uống. Rồi lại uống. Hắn uống đến say mềm người rồi hắn đi. Hắn ra đi với một con dao ở thắt lưng. Hắn lầm nhảm: “Tao phải đâm chết nó!”. Nhưng hắn lại cứ thẳng đường mà đi. Cái gì đã làm hắn quên rẽ vào nhà thị Nở? Những thằng điên và những thằng say rượu không bao giờ làm những cái mà lúc ra đi chúng định làm.

Trời nắng lắm, nên đường vắng. Hắn cứ đi, cứ chửi, cứ dọa giết “nó”, và cứ đi. Bây giờ đến ngõ nhà cụ bá. Hắn xông xông đi vào. Cả nhà đi làm đồng vắng, chỉ có mình cụ bá đang nằm nghỉ trưa. Nghe tiếng hắn, cụ thấy sao bức mình! Chính thật thì cụ đã đang bức mình. (...) Tuy vậy, cụ cũng móc sẵn năm hào. Thà móc sẵn để tống nó đi cho chóng.

Nhưng móc rồi, cụ cũng phải quát một câu cho nhẹ người:

– Chí Phèo đấy hử? Lè bè vừa vừa chứ, tôi không phải là cái kho.

Rồi ném bẹt năm hào xuống đất, cụ bảo hắn:

– Cầm lấy mà cút, đi đi cho rảnh. Rồi làm mà ăn chứ báo người ta mãi à?

Hắn trợn mắt, chỉ vào mặt cụ:

– Tao không đến đây xin năm hào.

Thấy hắn toan làm dữ, cụ đành dịu giọng:

– Thôi, cầm lấy vậy, tôi không còn hơn.

Hắn vênh cái mặt lên, rất là kiêu ngạo:

– Tao đã bảo tao không đòi tiền.

– Giỏi! Hôm nay mới thấy anh không đòi tiền. Thế thì anh cần gì?

Hắn đồng dặc:

– Tao muốn làm người lương thiện.

Bá Kiến cười ha hả:

– Ổ tưởng gì! Tôi chỉ cần anh lương thiện cho thiên hạ nhờ.

Hắn lắc đầu:

– Không được! Ai cho tao lương thiện? Làm thế nào cho mất được những vết mảnh chai trên mặt này? Tao không thể là người lương thiện nữa. Biết không! Chỉ có một cách... biết không!... Chỉ còn một cách là... cái này! Biết không!...

Hắn rút dao ra, xông vào. Bá Kiến ngồi nhòm dặc, Chí Phèo đã văng dao tới rồi. Bá Kiến chỉ kịp kêu một tiếng. Chí Phèo vừa chém túi bụi vừa kêu làng thật to. Hắn kêu làng, không bao giờ người ta vội đến. Bởi thế khi người ta đến thì hắn cũng đã đang giãy đành đạch ở giữa bao nhiêu là máu tươi. Mắt hắn trợn ngược. Mồm hắn ngáp ngáp, muốn nói, nhưng không ra tiếng. Ở cổ hắn, thỉnh thoảng máu vẫn còn ứa ra.

(Trích “**Chí Phèo**” - **Nam Cao**; theo sách giáo khoa Ngữ văn 11, tập 1)

-----**Hết**-----

Học sinh không được sử dụng tài liệu – Giám thị coi thi không giải thích gì thêm.

ĐÁP ÁN

Phần I: Đọc hiểu văn bản (3.0 điểm)

Câu 1. Trong văn bản trên, tác giả chủ yếu sử dụng thao tác lập luận: phân tích (0,5 điểm)

Câu 2. Nội dung chính của đoạn văn: bàn về “cho” và “nhận” trong cuộc sống.(0,5 điểm)

Câu 3. Học sinh có thể trình bày cách hiểu của mình khác nhau, miễn là hợp lý và thuyết phục. (1,0 điểm) (*Gợi ý: “cho” phải xuất phát từ sự chân thành, ước muốn sẻ chia, giúp đỡ, không toan tính vị kỉ; khi đem lại hạnh phúc cho người khác cũng chính là đem lại hạnh phúc cho chính mình...*)

Câu 4. Có thể diễn đạt theo nhiều cách khác nhau nhưng phải nhấn mạnh được đó là quan điểm hoàn toàn đúng đắn, đúng với mọi người, mọi thời đại, như là một quy luật của cuộc sống, khuyên mỗi người hãy cho đi nhiều hơn để được nhận lại nhiều hơn. (1,0 điểm)

Phần II: Tự luận (7.0 điểm)

1. Yêu cầu chung: Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kĩ năng làm nghị luận văn học để tạo lập văn bản. Bài viết phải có bố cục đầy đủ, rõ ràng; văn viết có cảm xúc; diễn đạt trôi chảy, bảo đảm tính liên kết; không mắc lỗi chính tả, từ ngữ, ngữ pháp.

2. Yêu cầu cụ thể

a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận (1.0 điểm)

- **Điểm 1.0:** Trình bày đầy đủ các phần Mở bài, Thân bài, Kết luận. Phần Mở bài biết dẫn dắt hợp lý và nêu được vấn đề; phần Thân bài biết tổ chức thành nhiều đoạn văn liên kết chặt chẽ với nhau cùng làm sáng tỏ vấn đề; phần Kết bài khái quát được vấn đề hoặc liên hệ, mở rộng

- **Điểm 0.5:** Trình bày đầy đủ ba phần Mở bài, Thân bài, Kết luận, nhưng các phần chưa thể hiện được đầy đủ yêu cầu như trên; phần Thân bài chỉ có 1 đoạn văn.

- **Điểm 0:** Thiếu Mở bài hoặc Kết luận, Thân bài chỉ có 1 đoạn văn hoặc cả bài viết chỉ có 1 đoạn văn.

b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận (1,5 điểm)

- **Điểm 1.5:** Xác định đúng vấn đề cần nghị luận

- **Điểm 0.75:** Xác định chưa rõ vấn đề cần nghị luận

- **Điểm 0:** Xác định sai vấn đề cần nghị luận, trình bày lạc sang vấn đề khác.

c. Chia vấn đề cần nghị luận thành các luận điểm phù hợp; các luận điểm được triển khai theo trình tự hợp lý, có sự liên kết chặt chẽ; sử dụng tốt các thao tác lập luận để triển khai các luận điểm, biết kết hợp giữa nêu luận điểm và phân tích luận điểm(3.5 điểm)

Điểm 3.5: Đảm bảo các yêu cầu trên; có thể trình bày theo định hướng sau:

- Giới thiệu tác giả, tác phẩm, nhân vật, hoàn cảnh của đoạn trích

- Diễn biến hành động và tâm trạng của Chí Phèo trong đoạn trích:

- ***Khi bị thị Nở từ chối:***

+ Ngạc nhiên - gọi lại - đuổi theo nắm lấy tay: tâm trạng thảng thốt lo sợ mất đi tình yêu và cả cơ hội hoàn lương duy nhất.

+ Bị giúi ngã - kêu làng - toan đập đầu - uống rượu: ý thức được sự bế tắc, thói quen cơn đồ của thời gian sống tha hóa trở dậy.

+ Khóc rưng rức: nỗi đau đớn, tiếc nuối...

+ Uống rượu - muốn đi đâm chết bà cô thị Nở: tâm trạng tuyệt vọng làm nảy sinh phản ứng chống trả lại kẻ chặn đứng đường về của mình.

+ Mùi cháo hành 2 lần xuất hiện: hương vị phảng phất, ám ảnh của tình thương, tình người, thứ đã cảm hóa và khơi dậy ở Chí bản chất lương thiện....

⇒ Trong nội tâm của Chí Phèo có sự giằng xé giữa sự lương thiện vừa trở lại và những thói quen lưu manh, cơn đồ; giữa cái thiện và cái ác.

- ***Khi ra đi:***

+ Miệng nói đi giết thị và bà cô thị - chân lại đến nhà BK: trong vô thức vẫn nhận ra kẻ thù

+ Những câu nói hùng hồn của Chí Phèo, thái độ dứt khoát và hành động giết BK, tự sát: sự phản kháng mãnh liệt để bảo vệ sự lương thiện, để khẳng định quyền làm người. Chí Phèo sống như một con quỷ dữ nhưng đã chết như một con người.

- Nghệ thuật:

+ Nghệ thuật miêu tả diễn biến tâm lý

+ Ngôn ngữ sắc sảo, giọng văn sắc lạnh mà thấm đẫm xót xa đau đớn.

Lưu ý: Học sinh phải phân tích dẫn chứng để làm rõ từng luận điểm.

* Nhận xét, đánh giá

Qua đoạn trích, người đọc có thể thấy được tư tưởng nhân đạo mới mẻ của nhà văn Nam Cao: đau xót trước thực trạng người nông dân bị lưu manh hóa, bị tước đoạt quyền làm người; nhưng đồng thời cũng luôn tin tưởng vào bản chất và tâm hồn lương thiện của họ.

* Tổng hợp ý, đánh giá ý nghĩa của vấn đề, liên hệ, mở rộng.

Điểm 2,0: Cơ bản đáp ứng được các yêu cầu trên, song một trong các luận điểm còn chưa đầy đủ hoặc liên kết chưa thật chặt chẽ.

Điểm 1.5: Đáp ứng 1/2 đến 2/3 các yêu cầu trên.

Điểm 1.0: Đáp ứng được 1/3 các yêu cầu trên.

Điểm 0: Không đáp ứng được bất kì yêu cầu nào trong các yêu cầu trên.

d. Sáng tạo (0.5 điểm)

- **Điểm 0.5:** Có nhiều cách diễn đạt độc đáo và sáng tạo (viết câu, sử dụng từ ngữ, hình ảnh và các yếu tố biểu cảm

- **Điểm 0.25:** Có một số cách diễn đạt độc đáo và sáng tạo; thể hiện được một số suy nghĩ riêng

- **Điểm 0:** Không có cách diễn đạt độc đáo và sáng tạo; không có quan điểm và thái độ riêng hoặc quan điểm, thái độ chưa thích hợp.

e. Chính tả, dùng từ, đặt câu (0.5 điểm)

- **Điểm 0.5:** Không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.

- **Điểm 0.25:** Mắc một số lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.

- **Điểm 0:** Mắc nhiều lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.
